

Legeforeningen

av 1953.

115492

Til

Det norske Medicinske Selskab :
Drammensvn. 44 . Oslo - 2. .

For endel aar siden mottok vore medlemmer oppfordring fra Dem om aa melde sig inn i "Det norske Medicinske Selskab" .

Da vi var i tvil om, hvorvidt denne innbydelse, som gjennom Distribusjonssentralen ble sendt til alle landets leger, ved en inkurie fra centralens side ogsaa var blitt sendt til fhv. NS-leger (hvilke "Den norske Legeforening" tidligere hadde ekskludert og ikke ønsket gjenninattraa vanlig vis), skrev vi til Dem og spurte om, hvorledes det forholdt sig ? ----- Svaret, vi fik, gik ut paa, at vi (i motsætning til landets øvrige leger) maatte godkjennes av "D.N.L.", som vilde grenske hver søkers politiske fortid efter gjennemgaaelse av innsendte papirer : -----

Noen slik "ansøking" ble selvsagt ikke sendt hverken Dem eller "D.N.L.". ----- Og vi har siden greid os uten medlemskap noen av disse stedene, trods de ved eksklusjonen gjennom aar paaførte betydelige økonomiske o. a. skadevirkninger. -----

Med "Tideskrift for den Norske Legeforening" fulgte for noen tid siden postgiro-innbetalingskort til "Det norske medicinske Selskab" hvorpaa bl.a. er trykt: "Det norske medicinske Selskab er aapent for alle norske leger" og " -- utfylling av denne postgiro-blanket gjalder som innmelding i Selskabet for 1974 -- ".

Vi tillater os i den anledning aa forespørre, om denne tekst gir uttrykk for, at Selskabet har ændret signaler og faat "D.N.L." s sanksjon til aa gjøre det - eller om det tidligere inntatte standpunkt overfor N.S.-legene (som ovenfor anført) fastholdes ?

Hva naa enn svaret paa dette maatte bli, finner vi imidlertid aa burde naany presisere vort syn paa dette spørmaal, et syn, som fortsatt deles av alle vore medlemmer.

+

Som kjent ble det efter frigjøringen ryddet op baade her og der i sammenslutninger og foreninger - til dels med haard haand og med neppe tilstrækkelig skjønnsomhet. Vi husker kanske alle drosje - sjaaførerne, som ikke kunde tillate fhv. NS-kolleger aa kjøre, fordi det maatte være et særlig tillidsforhold tilstede mellem passasjer og sjaafør :

Men tidene var oprevne. Os vi kan naa smile litt og treke ke overbærende paa skuldrene. ~~XXXXXXXXXXXX~~ I dag er nok stort set ordnede forhold gjenoprettet. De fortabte faar skulde læjen faa komme tilbake til folden - "gjenoptaes i samfundet" - som det ble formulert i sin tid.

Man ikke saa i "Den norske Legeforening". Der ekskluderte man jo straks efter frigjøringen i 1945 vel 100 medlemmer p.g. av deres politiske innstilling under okkupasjonen.

Eksklusjonen var vedtægtsstridig bl.a. fordi ingen av de ekskluderte hadde faat anledning til aa uttale sig paa forhaand, hvad Legeforeningens vedtægter paa byr. Og dette ble gjort, før noen tiltale - paa politisk eller andet grundlag - var reist mot noen av lægene, endsi noen dom faldt.

----- Basis for den hodekulse eksklusjon skulde vært, at man gik ut fra, at samtlige angjældende leger under det kommende "rettsopgjør" vilde bli fradømt sin licentia practicandi for altid.

2.

Det kan da forståes, at man ~~KUNNE HAVDE~~ ingen betenkeligheter hadde ved aa delta i kappløpet om aa være "god nordmand" - tildels ~~aa~~ efter meget godt samarbeide med saavel den tyske krigsmagt og administrasjon som med N.S. gjennom hele okkupasjonstiden. ("jössing-leger" praktiserte ogsaa ~~ogsaa~~ som sanitetsleger hos Deutsche Wehrmacht uten aa bli straffet eller miste sin licens eller bli ekskludert av "D.N.L.").

Men det er naa gaat et kvart sekel siden da. - Og mens myndighetene efter det i og for sig karikaturmassige "rettsoppgjør" forlangst har git de dømte sine rettigheter (undtatt fratøvet gods og gode navn og rygte) tilbake uopfordret, sitter Den norske Legeforening og tviholder paa sin fangøse eksklusjon - foretat i friggjæringsrusen.

+

For noen aar siden maa det endelig være gaat op for "D.N.L.", at dette begyndte aa nærme sig offentlig skandale. Og man lot sig forlyde med, at de ekskluderte naa eventuelt kunde gjenoptas efter ansøknning, som vilde bli vurdert i hvert enkelt tilfalle :

----- Slik vurdering maa jo imidlertid som alle vurderinger bygge paa noe og ikke bare være mundsvær i løse luften. - Og man maa spørre, om det da i de enkelte tilfeller vilde bli bygget paa vedkommendes "tiltaksbeslutning", som for samtliges vedkommende i retten faldt sammen som kort-hus og (efter vanlig rettspraksis) bare ved mundtlig procedyre, forsvær og bevisførsel, som de allerfærreste, om overhodet noen, har steno-grafisk referat av idag. (Det eneste skriftlige, som foreligger, er det ~~Korte~~ kjæmpemæssige, fantastiske anklagedokument) ? - Eller skal det gaa efter en "straff", bygget paa den tids hekseprosesmentalitet ?

Legeforeningen vil isaafald opkaste sig til overdommer i disse saker uten aa ha minimum av det nødvendige materiale til aa falle noen dom idetheletat. - Og dens optræden vil for enhver uhildet maatte fremstille sig som grotesk. --- Den vilde ogsaa, saavidt vites, være den eneste forening her i landet, som idag driver med denslags.

--- Som kjent har hverken militærnegtere eller andre rødfarvede representanter for "det brukne geværs" politik - som i mellemkrigsarene ødela vort forsvar og muliggjorde okkupasjonen av Norge, hat noen vanskelighet med aa bli medlem av "D.N.L." eller "Det norske medicinske Selskab

--- Det kan i samme forbindelse nævnes, at en flerhet av de ekskluderte er medlem av andre norske foreninger og selvsagt aldrig har vært ekskludert der, men jevnlig deltar ogsaa i internasjonale legekonferanser i utlandet .

Endel av de "utstøtte" leger er utvandret for godt. De og andre utvandrede har naa voksne barn, som man maa regne med følger sine foreldres eksempel og invertefald holder sig borte fra det hjemlige legeyrke med "D.N.L."s fagforeningstyrannei paa toppen av anden etterkrigsmentalitet.

+

"D.N.L." er jo ikke lenger "landets sterkeste fagforening", som det het i sin tid. Men hvad foreningen har tapt i ytre magtposisjon, synes den aa være faldt for fristelsen til aa ville erstatte med tyrannei i den indre sektor - et ikke ukjent psykologisk fenomen. ---

Foreningens selsomme etterkrigsholdning med dens stivbente fastholden ved sine tidligere feilgrep finner kanskje besst sin forklaringsved Marc Aurels visdomsord om, at man hader den, man har gjort uret.

Saken har imidlertid for Legeforeningen en alvorlig slagside, idet dens organisasjonsterror kolliderer med Genevedeklarasjonen om "legers virke, som skal være uavhengig av religion, nasjonalitet, rase, politisk standpunkt eller sosial stilling". - Dette turde i alle tilfeller være en god rettesnor for en korrekt innstilling i disse spørsmål ogsaa fra "D.N.L."s side.

+

Eksklusjonen fant, som tidligere nevnt, sted lange før noen "dom" var faldt, og begrundelsen var utelukkende vor tilslutning til et lovlig politisk parti.

Mente man, at vi i og med dette skulde ha forbrudt os og derfor maatte straffes av "D.N.L." i tillegg til vor øvrige og egentlige - men da nysang fremtidige og selvsagt uvisse - avstraffelse med fangsel, bot, formuesinndragning og sosial diskriminering ved domstolene ?

Det er aldrig kommet noen meddelelse til vor forening - hvis eksistens ~~den~~ "D.N.L." kjenner - om opphevelse av den paa politisk grundlag foretatte eksklusjon eller noen beklagelse av det uhjemlede overgrep, som denne representerer eller redegjørelse for med hvilken ~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~ rett "D.N.L." har opkastet sig til selvbestaltet overdommer.

+

Til ~~nytteligere~~ belysning av den ærede Legeforenings adfærd i efterkrigstiden kan henvises til den bergammelige "Vardø-sak". - Da denne forløp/aar var oppe, og overlegen der nord i det p.g. av legemangel haardt betrangte distrikt sammen med sin assistent, den danske student, var anklaget for diverse misligheter - som desøner ble frikjent for i retten - fant "D.N.L." det oppørtunt og svarende til kollegialitet, god tone og anstændighet aa vende ryggen til sit eget medlem (den samme overlege) og endog utlevere ham til avisene med diskriminerende oplysninger om hans fortid, som intet hadde med den foreliggende sak aa gjøre. - Dette innbragte foreningen en kraftig kilévink fra advokat Tor Erling Staff, som i "Morgenbladet" 6/9-1962 paatalte dens optreden under overskriften : "Legeforeningens diskresjon : ". - Noe svar med forklaring paa sin bemerkelsesverdige optreden kom naturligvis (!) ikke fra den høiværdig innstillede forening. -----

"D.N.L."s adfærd er ikke egnet til aa avtvinge respekt, hverken innen- eller utenfor fagkredsen.

----- Foreningen er tydeligvis heller ikke vaagnet til bevissthet om sit ansvar i et stadig mere komplisert samfunnsmaskineri, hvor det ikke er plass for smaalige prestisje- og fagforeningshensyn - fremfor dagsaktuelle realiteter og behov. - Den burde kanskje gjøres opmerk- som paa det.

Oslo 25/2 - 1974.

Styret for Legeforeningen av 1953.

Postboks 1780 - Vika. c/o Aa.H. Berg.